

Георгиев са произведени в чин подполковник. Днес близо до с. Георги Добрево, Свиленградско, където тримата са убити, на магистрала „Марица“, е издигнат техен паметник.

9.3. Свидетелство на Стефан Богданов за затворите в комунистическа България

„Чувствам, че целия си съзнателен живот, от детството до старостта си, съм жертвал за една порочна идеология, която противоречи в практиката си на основните права на човека и на свободния дух в човешкото общество, винаги маскирана с демократични фрази, а по същество – едно брутално насилие върху човешката личност и световния прогрес, или както заключава едно вицово определение на социализма – това е победа на „прогресивните сили“ над здравия разум.... Написах тези заключителни мисли в Швейцария през май 1986 г.“

С тези думи приключват мемоарите³³⁵ на Стефан Богданов (1910–1986), който броени дни по-късно почива в Германия. Текстът е реакция на изказания от сина му Петър упрек: „Ти на колене трябва да паднеш пред българския народ за това, което ти и твоите партийни „другари“ сте му сторили!“³³⁶

Стефан Богданов е активен участник в нелегалното комунистическо движение и началник на контраразузнаването на ДС след 9 септември 1944 г. Една година е и началник на следствието в ДС. През 1949 г. е арестуван и разследван до 1951 г. Пребиван от бой, държан денонощно изправен и буден в продължение на седмици, от него се иска да признае, че е подслушвал съветската легация и телефоните на Георги Димитров и Васил Коларов. За да спре непоносимите мъки, „признава“, че е получил нареждане от Трайчо Костов да арестува Васил Коларов и Вълко Червенков. Осъден на 15 г. затвор, седем години е в Бургаския затвор и в ТВО „Белене“. Освободен е след Априлския пленум през 1956 г., реабилитиран и назначен за директор на „Българска фотография“, след което е търговско аташе в Швейцария и съветник на министъра на земеделието. Освободен е от поста, след като изпраща писмо до ЦК на БКП в защита на Солженицин. През 1981 г. е арестуван, разследван и изключен от БКП.

³³⁵ Богданов, Стефан, Две смърти няма, а без една не може. София, К&М, 1991, 156 с.

³³⁶ Стефан Иванов Богданов. Източник: pametbg.com.

Още през 1951 г. Богданов описва чудовищните инквизиции³³⁷, на които е подложен, и твърди, че по жестокост полицейският терор преди „Девети“ не може да се сравнява със „сегашния ужас“, а „ръководители на най-големите извращения в ДС бяха прикрепените към всяко отделение съветски чекисти“.

За ТВО „Белене“ пише, че „българският вариант „Белене“ е наша самобитна проява под съветски инструктаж, който ДС бе усъвършенствала с допълнителни български зверства“, и че жестокостите в него надвишават многократно лагерите в България преди „Девети“, през които също е преминал. „В Белене се работеше адски, за да се живее свински“, е неговото категорично заключение.

„Режимът ми в Бургаския затвор беше ужасен и аз мислено завиждах на Георги Димитров за чистата креватна килия в Моабит, където той удобно си е пишел речите за пред Лайпцигския съд... Затворите от „фашисткото минало“ ние превърнахме в секция на ДС, където се продължаваше моралния и физически тормоз над задържаните и осъдени жертви. Там се прилагаха следствените прийоми и с един безконтролен антихуманен режим се довършваше разправата с „врага“. Те бяха превърнати в инструмент за насилие върху задържаните и близките им“³³⁸.

„Мога да кажа смело, че преди 9 септември аз съм лежал в почти всички затвори и лагери на нашия „фашизъм“... и мога документално да докажа, че затворническият режим при „фашизма“, чиито инквизиции скланяме като суперлативи, беше най-малко пет пъти по-добър от този при нашия „социализъм“, при който йезуитските жестокости към задържаните и осъдените нямат равни... За сравнителната свобода на политзатворниците във „фашистка“ България и за чудовищния режим на последните в „социалистическа“ България могат да се напишат сравнителни документални трактати, а не да се говорят общи лъжеспропаганди от нежелаещите да видят и оценят обективно хуманността в миналото и настоящето. Защото съществуват неопровержими данни за едно насилие, надминаващо средновековната инквизиция“³³⁹.

³³⁷ Христов, Христо. Неопровержимо свидетелство за дългата ръка на Москва в България и чистките на БКП след 9 септември 1944 г. Изложение на Стефан Богданов...

³³⁸ Богданов, Стефан. Две смърти няма, а без една не може., с. 78.

³³⁹ Пак там, с. 100–101.

„Комунизмът се оказа една фанатична и безчовечна религия, по-силна от исляма и католицизма, чиито последователи престават да мислят, освен чрез фетиша на партията-диктатор, и който убива всичко човешко у човека, неговите семейни и обществено-разумни връзки и създава духовни изроди. Тук ние надминахме фашистите... Нашият социализъм се оказа най-жестокият тоталитаризъм върху другомислещите и погази свещения девиз на нашите възрожденци „Свобода или смърт“!“³⁴⁰

„Старият затвор (Плевен – б.а.) наричахме още „Кайлъшката република“. Той имаше повече от 15 стайни помещения, отворени за разходка през целия ден – от тъмно до тъмно. Разрешаваше ни се сами да управляваме вътрешния си ред... Ние притежавахме в самата сграда снабдително дюкянче, наречено „лавка“. Аз, като признат и от управата на затвора политпредставител на затворниците, макар и с тежка доживотна присъда, имах правото на редовен контакт с управата, пред която представях за разрешение, както наболелите въпроси на колектива, така и отделните нужди на нас, затворниците... Лавката пред затворническата управа наемах лично аз чрез търг, но тя беше абсолютно колективна с фактически изборно свое стопанско ръководство, с квалифициран счетоводител, с управител и контролна комисия... Имахме си и редовен доставчик на мляко от близкото до града село, като всяка сутрин контролирахме млякото със специален млекомер и не допускахме никакви фалшификации... Другите хранителни продукти закупувахме редовно от града посредством съдържателя на лавката в новия затвор, криминален затворник, който имаше право да излиза в града. Въобще ние бяхме една образцова малка потребителска кооперация...“

„...Въпреки трудното снабдяване по време на войната ние имахме възможност чрез частни крупни доставки на месо да внасяме живи овце и свине, да ги колим и манипулираме, като предвидливи стопани. В двора на затвора бяхме внесли десетки котлони за дървени въглища, за което управата си затваряше очите и масовата кулинарна дейност на отделните компании за храна – „столчетата“ – изплъваше фашисткия затвор с приятна миризма... За допълнително изпращане на писма извън ограниченията имахме специален канал... Ние, по наши си нелегални канали, чрез криминални затворници и надзиратели внасяхме редовно и вестници, от които ежедневно се изготвяше информационен бюлетин,

³⁴⁰ Пак там, с. 151.

който се четеше по всички стаи след вечерна проверка. Цenen принос за нашата точна информация беше и вносеният нелегално радиоприемник „Телефункен“, който бе използван до деня на разбиването на затвора и излизането ни от него на 7 септември 1944 г.“³⁴¹

³⁴¹ Пак там, с. 55–56.